શિક્ષણ સાગર એપ્લીકેશન દ્વારા સંપાદિત

પત્રક A ના નિષ્પત્તિ આધારિત પ્રશ્નો

ધોરણ – ૬

હિન્દી

સત્ર – ૨

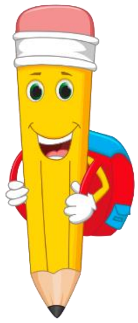

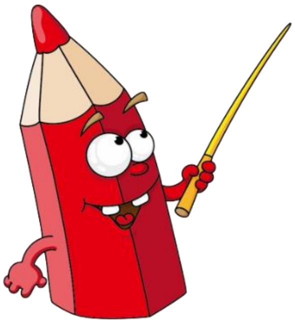

વર્ગ શિક્ષકશ્રીનું નામ : ....

વર્ગ : ....

શાળાનું નામ : ....

તાલુકો : .... જિલ્લો : ....

ધોરણ ૧ થી ૮ ની અધ્યયન નિષ્પત્તિ અને પાઠ આયોજન મેળવવા માટે ગુગલ પ્લે સ્ટોર પરથી શિક્ષણ સાગર એપ ડાઉનલોડ કરો.

શિક્ષણ સાગર

પ્રાસ્તાવિક

સંરચનાત્મક કે વિકાસાત્મક મૂલ્યાંકન

વિદ્યાર્થીઓની સિદ્ધિનું સ્તર જાણવા અને વિદ્યાર્થીઓની સિદ્ધિ પરથી નિદાન કરવા સંરચનાત્મક મૂલ્યાંકનનો ઉપયોગ થાય છે. વર્ગશિક્ષણ સાથે મૂળભૂત રીતે સંકળાયેલ આ પ્રકારનું મૂલ્યાંકન વિદ્યાર્થીને માહિતી અપાયા બાદ, માહિતી વિતરણના કોઈ ચોક્કસ તબક્કે એટલે કે વિષયવસ્તુના કોઈ એક નિશ્ચિત એકમના શિક્ષણ બાદ કરી શકાય. આ પ્રકારનું મૂલ્યાંકન વિદ્યાર્થીઓને પ્રેરણા પૂરી પાડે છે અને શિક્ષકો માટે અધ્યાપન અભિગમ સુધારવાની દિશા સ્પષ્ટ કરે છે. આ પ્રકારનું મૂલ્યાંકન અધ્યયન – અધ્યાપન પ્રક્રિયાના અંતર્ગત ભાગ તરીકે સ્વીકારાયેલ છે, મૂળભૂત રીતે વર્ગીશક્ષણ સાથે સંકળાયેલ છે.

એકમ કસોટીઓ, શિક્ષક નિર્મિત અનૌપચારિક કસોટીઓ, સ્વાધ્યાયો, વિદ્યાર્થીની કચાશ પારખતી નિદાન કસોટીઓ વગેરે દ્વારા સંરચનાત્મક મૂલ્યાંકન હાથ ધરી શકાય. ટૂંકમાં કહીએ તો સંરચનાત્મક મૂલ્યાંકન વિષયવસ્તુની ચોક્કસ બાબતોના સંદર્ભમાં વિદ્યાર્થીઓનું પ્રવર્તમાન સિદ્ધિ સ્તર જાણવા માટે હાથ ધરાય છે. સંરચનાત્મક મૂલ્યાંકન એ સતત અને સર્વગ્રાહી રીતે ચાલતી અધ્યયન માટેના મૂલ્યાંકનની પ્રક્રિયા છે.

શાળાઓમાં વિદ્યાર્થીઓના સતત અને સર્વગ્રાહી મૂલ્યાંકન માટે યોજના તૈયાર કરતાં વિદ્યાર્થીઓના વિકાસના વિવિધ પાસાંને ધ્યાનમાં રાખી સતત અને સર્વગ્રાહી મૂલ્યાંકનની યોજનાને નીચેના જેવા ચાર વિભાગમાં વહેંચી શકાય:

(1) બૌદ્ધિક બાબતોના અભ્યાસના વિષયોનું મૂલ્યાંકન

(2) શારીરિક ક્ષમતા, સ્વાસ્થ્ય અને ઉત્પાદક કૌશલ્યોનું મૂલ્યાંકન

(3) સામાજિક ગુણો, શકિતઓ અને સમજનું મૂલ્યાંકન

(4) વિવિધપ્રકારનાં મૂલ્યો, વલણો, અભિરુચિઓ, પસંદગીઓ અને દષ્ટિકોણનું મૂલ્યાંકન

ઉપરોક્ત વિભાગોને ધ્યાનમાં રાખી ક્યા વિભાગનું મૂલ્યાંકન કોણ કરશે, કઈ રીતે કરશે. વગેરે બાબતો શાળાના સમગ્ર શિક્ષકોની સક્રિય મદદ લઈ સતત અને સર્વગ્રાહી મૂલ્યાંકનની યોજના તૈયાર કરવી જોઈએ. આ યોજના અમલમાં મૂક્યા પછી તેમાં જણાઈ આવતી ઉણપો સુધારી દર વર્ષે સુધારા- વધારા સાથેની યોજના અપનાવવી જોઈએ.

સતત અને સર્વગ્રાહી મૂલ્યાંકન (SCE) બાબત માર્ગદર્શન

સતત અને સર્વગ્રાહી મૂલ્યાંકન (SCE) બાબત માર્ગદર્શન @ જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન, સિદસર – ભાવનગર. સતત અને સર્વગ્રાહી મૂલ્યાંકન સંદર્ભે તાલીમમાં વારંવાર કેટલાંક પ્રશ્નો પુછવામાં આવતાં હોય છે તે બાબતે અહીં કેટલીક સ્પષ્ટતાઓ કરવામાં આવી છે.

પ્રશ્ન : નવી અધ્યયન નિષ્પત્તિઓ જીસીઈઆરટી દ્વારા આપવામાં આવી છે તે કઇ રીતે ઉપયોગમાં લેવી ?

જવાબ : નવા પાઠ્યપુસ્તક સાથે તેમની અધ્યયન નિષ્પત્તિઓ પણ જીસીઈઆરટી દ્વારા તેમની વેબસાઈટ www.gcert.gujarat.gov.in પર મુકવામાં આવી છે . યાદ રાખીએ કે આ અધ્યયન નિષ્પત્તિઓ આદર્શ રીતે આપેલાં વિષયવસ્તુને ધ્યાનમાં રાખીને બનાવવામાં આવી છે . આ અધ્યયન નિષ્પત્તિઓમાં મુખ્ય નિષ્પત્તિ અને જરૂર મુજબ તેની પેટા અધ્યયન નિષ્પત્તિઓની યાદી આપવામાં આવી છે . સાથે જ જે - તે અધ્યયન નિષ્પત્તિનાં અધ્યયન - અધ્યાપન માટેની પ્રવૃત્તિ પણ આપવામાં આવી છે . જ્યારે પણ આપણે વિદ્યાર્થીને અધ્યયન - અધ્યાપનનાં અનુભવ પુરા પાડીએ તેમાં આ પ્રવૃત્તિઓ કરાવવાની છે.

પ્રશ્ન : પત્રક - A માટે અધ્યયન નિષ્પત્તિઓ કેવી રીતે પસંદ કરવી અને ક્યારે કરવી ?

જવાબ : પત્રક - A જેને આપણે રચનાત્મક મૂલ્યાંકન તરીકે ઓળખીએ છીએ . આ ★અનૌપચારિક★ મૂલ્યાંકન સ્વરૂપનાં માળખામાં સમાવિષ્ટ છે . જ્યારે અધ્યયન - અધ્યાપનની પ્રક્રિયા ચાલતી હોય તે દરમિયાન ★અનૌપચારિક★ રીતે ★જ★ જે અધ્યયન નિષ્પત્તિઓ ચકાસી શકાય તેમ હોય તેવી અધ્યયન નિષ્પત્તિઓને રચનાત્મક મૂલ્યાંકન માટે પસંદ કરી શકાય . આ અધ્યયન નિષ્પત્તિઓની પસંદગી અને મૂલ્યાંકન શિક્ષકની વિશિષ્ટ આવડત માંગી લે તેવું કામ છે . આ માટેની અધ્યયન નિષ્પત્તિઓ શિક્ષકે અગાઉથી જ સત્રારંભે નક્કી કરી લેવી જોઇએ જેથી જે - તે અધ્યયન નિષ્પત્તિનાં અધ્યાપન કાર્ય વખતે મૂલ્યાંકનનું આગોતરૂં આયોજન થઈ શકે અને સાતત્યતાપૂર્ણ મૂલ્યાંકન થઇ શકે .

પ્રશ્ન : જીસીઈઆરટી દ્વારા આપવામાં આવેલી અધ્યયન નિષ્પત્તિની યાદીમાં ૨૦ કરતાં વધારે અધ્યયન નિષ્પત્તિઓ આપવામાં આવી છે તો અધ્યયન નિષ્પત્તિઓ કેમ લેવી ?

જવાબ : જીસીઈઆરટી દ્વારા જે અધ્યયન નિષ્પત્તિઓની યાદી આપવામાં આવી છે તે અધ્યયન - અધ્યાપન માટેની યાદી છે . જ્યારે આપણે મહત્તમ ૨૦ અધ્યયન નિષ્પત્તિ લેવાની વાત કરીએ છીએ ત્યારે ધ્યાન રાખીએ કે આપણે અનૌપચારિક મૂલ્યાંકન પત્રક- A ની વાત કરીએ છીએ . અનૌપચારિક રીતે મૂલ્યાંકન થઈ શકે તેવી મહત્તમ ૨૦ પ્રતિનિધિરૂપ ક્ષમતા જ પત્રક -A માટે લેવાની છે .

પ્રશ્ન : એકમ કસોટીમાં આપવામાં આવેલી અધ્યયન નિષ્પત્તિઓનાં આધારે રચનાત્મક મૂલ્યાંકન પત્રક - A માં મૂલ્યાંકન નોંધ કરી શકાય ?

જવાબ : એકમ કસોટી નિશ્ચિત માળખામાં લેવામાં આવે છે . અને તે લેખિત પ્રકારની એટલે ઔપચારિક પ્રકારની કસોટી છે જ્યારે રચનાત્મક પત્રકમાં અનૌપચારિક મૂલ્યાંકનની વાત છે . એકમ કસોટી જે - તે એકમ અથવા એકમોનાં અંતે લેવામાં આવે છે જ્યારે રચનાત્મક મૂલ્યાંકન પત્રક - A સતત થતાં મૂલ્યાંકનનો ભાગ છે જે અધ્યયન - અધ્યાપન પ્રક્રિયા દરમિયાન થાય છે

પ્રશ્ન - રચનાત્મક મૂલ્યાંકન પત્રક - A માટે જો મૌખિક પ્રશ્નો પૂછવામાં આવ્યા હોય તો તેનો આધાર કેવી રીતે રાખવો ?

અથવા પત્રક- A ના મૂલ્યાંકનનાં આધાર કેવી રીતે રાખવાં ?

જવાબ: અગાઉ એક પ્રશ્નના જવાબમાં વાત થઇ . રચનાત્મક મૂલ્યાંકનમાં એવી અધ્યયન નિષ્પત્તિઓની પસંદગી કરવામાં આવે છે જેનું મૂલ્યાંકન અનૌપચારિક રીતે કરવામાં આવતું હોય આ પ્રકારનાં મૂલ્યાંકન માટે શિક્ષકે આગોતરૂં આયોજન કરવું પડે તે પણ આપણે જાણ્યું . હવે વાત કરીએ આધારોની તો તમે જે - તે અધ્યયન નિષ્પત્તિ પત્રક - A માટે લીધી હોય તે માટે મૂલ્યાંકન પદ્ધતિનું આગોતરૂં આયોજન તો કર્યું જ હોય છે . આ આયોજન પણ તમારો આધાર બની શકે.

દૈનિકબુકમાં પણ મૂલ્યાંકન નોંધમાં તમે તે નોંધ્યું હશે . તમે રચનાત્મક મૂલ્યાંકન માટે કોઇ અનૌપચારિક ક્રિયાત્મક કસોટી નક્કી કરી હોય તો તેમાં વિદ્યાર્થીએ કરેલાં કામને આધાર તરીકે રાખી શકાય , મૌખિક પ્રશ્નોત્તરી અથવા ક્યારેક સામુહિક અનૌપચારિક મૂલ્યાંકન વખતે આધાર ન હોય તો ચાલી શકે પણ મૂલ્યાંકન સાતત્યતાપૂર્ણ કરવામાં આવ્યું હોય તે જરૂરી છે . ઉદાહરણ તરીકે કોઇ એક અધ્યયન નિષ્પત્તિ માટે શિક્ષકશ્રી દ્વારા મૌખિક પ્રશ્નોત્તરી કરવામાં આવી હોય અને તેનાં આધારે રચનાત્મક પત્રક - A માં સિદ્ધિની નોંધ કરવામાં આવી હોય . હવે ફરીવાર જ્યારે અનૌપચારિક મૂલ્યાંકન કરવામાં આવે ત્યારે અપવાદ અને સહજ અમુક વિદ્યાર્થી બાદ કરતાં બાકીનાં વિદ્યાર્થીઓ જવાબ આપી શકે તે આવશ્યક છે .

👉 પરિપત્ર ડાઉનલોડ કરો

માનનીય હરેશભાઈ ચૌધરી સાહેબનો રચનાત્મક મૂલ્યાંકન આધારિત વિડીયો જોવા અહી ક્લિક કરો

સંદર્ભ : Guidance on Continuous and Comprehensive Assessment (SCE) @ District Education and Training Bhavan, Sidsar – Bhavnagar

ધ્યાનમાં રાખવાની વાત : અહી આપેલ પત્રક A અને નીચે આપેલ પ્રશ્નો એ ફક્ત નમુના રૂપ છે શિક્ષક મિત્રો તમે તમારા ધોરણ માં વર્ગ ની પરિસ્થિતિ મુજબ અધ્યયન નિષ્પતિ માં બદલાવ કરી શકો છો..

શિક્ષણ સાગર એપ્લીકેશન ટીમ

રચનાત્મક મુલ્યાંકન પત્રક   विषय - हिन्दी   ધોરણ - ૬   (द्वितीय सत्र)

શાળાનું નામ :   **તા.**   **પત્રક :- A**   **સને: 2022-23**

અ.નં	વિદ્યાર્થીનું નામ	१. इतनी शक्ति हमें देना दाता			२. अनूठे इन्सान			३. जरा मुस्कुराइए		४. पुस्तक हमारी मित्र			५. जय विज्ञान की			६. न्याय			७. यह भी एक परीक्षा			શિક્ષણ સાગર			
		H6.03 परिचित कविता सुनकर एवं पढ़कर समझते हैं।	H6.13 "कौन" कारक के रूपोंवाले प्रश्नों के उत्तर लिखित रूप से देते हैं।	H6.24 समानार्थी शब्दों का वाक्य में प्रयोग करते हैं।	H6.02 वाक्य में प्रयुक्त संयुक्ताक्षरवाले शब्दों को समझते हैं।	H6.22 घटना का वर्णन करते हैं।	H6.29 संज्ञा और विशेषण को समझकर वाक्य में प्रयोग करते हैं।	H6.04 चुटकुले सुनकर एवं पढ़कर समझते हैं।	H6.19 शब्द पर से वाक्य बनाते हैं।	H6.04 पत्र सुनकर एवं पढ़कर समझते हैं।	H6.14 परिस्थिति अनुसार सरल भाषा में चिट्ठी लिखते हैं।	H6.21 चित्र के आधार पर 8 से 10 वाक्य बोलते एवं लिखते हैं।	H6.33 रोजमर्रा के व्यवहार की शब्दावली समझते हैं।	H6.20 समान प्रासवाले शब्द बनाते हैं।	H6.11 परिचित विषय पर अपने विचार मौखिक एवं लिखित रूप से व्यक्त करते हैं।	H6.04 कहानी सुनकर एवं पढ़कर समझते हैं।	H6.11 परिचित विषय पर अपने विचार लिखित रूप से व्यक्त करते हैं	H6.23 वाक्यों को सही क्रम में रखकर कहानी बनाते हैं।	H6.28 वचन परिवर्तन करके उसका वाक्य में प्रयोग करते हैं।	H6.27 लिंग भेद को समझकर उसका वाक्य में प्रयोग करते हैं।	H6.31 परिच्छेद का मातृभाषा में अनुवाद करते हैं।	સત્રાંતે વિદ્યાર્થીઓ એ મેળવેલ જે તે નિશાની ઓની કુલ સંખ્યા			૪૦ માંથી મેળવેલ ગુણ
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	√	?	×	

१. इतनी शक्ति हमें देना दाता

1 H6.03 परिचित कविता सुनकर एवं पढ़कर समझते हैं।

1 सही विकल्प चुनकर ☐ में ✓ का निशान कीजिए।

(1) हमारे मन में कैसी भावना नहीं होनी चाहिए ?

☐ अज्ञान ☐ ज्ञान ☐ बैर ☐ प्रेम

(2) 'नेक रास्ते पर चलना' का अर्थ है ...

☐ स्वच्छ रास्ते पर चलना। ☐ भलाई के रस्ते पर चलना।

☐ ऊँचे रास्ते पर चलना। ☐ पाप के रास्ते पर चलना।

(3) धरती प् हर तरफ क्या है ?

☐ ममता ☐ प्रेम ☐ जुल्म ☐ झूठ

(4) कवि कैसी जिंदगी कि कामना करते है ?

☐ सुन्दर ☐ स्वस्थ ☐ तंदुरस्त ☐ भली

(5) जीवन को मधुबन बनाने के लिए क्या करना होगा ?

☐ अँधेरा दूर करना होगा। ☐ ज्ञान देन होगा।

☐ बैर रखना होगा। ☐ खुशियों के फूल बाँटना होगा

2 H6.13 "कौन' कारक के रूपोंवाले प्रश्नों के उत्तर लिखित रूप से देते हैं।

प्रश्नों के उत्तर लिखिए।

(1) अप्प किस समय ईश्वर से प्रार्थना करते है ?

____

____

(2) आप प्रार्थना में ईश्वर से क्या माँगते है ?

____

____

(3) हमारा कम कैसा होना चाहिए ?

____

____

(4) हम सभी को क्या बाँटना चाहते है ?

____

____

(5) हमारा मन पावन कैसे बनेगा ?

____

____

3 H6.24 समानार्थी शब्दों का वाक्य में प्रयोग करते हैं।

शब्दों के अर्थ लिखिए।

(1) विश्वास - ______________ (2) नेक - ______________

(3) रोशनी - ______________ (4) बेबसी -______________

(5) जुल्म -______________ (6) भली - ______________

शिक्षण सागर

२. अनूठे इन्सान

4 H6.02 वाक्य में प्रयुक्त संयुक्ताक्षरवाले शब्दों को समझते हैं।

उदाहरण के अनुसार संयुक्त वर्ण से बने दो-दो शब्द लिखिए।

उदाहरण : द् + ध = द्ध = शुद्ध - समृद्ध, वृद्धि

क् + र = क्र = क्रम – ____________, ____________

न् + न = न्न = पन्ना - ____________, ____________

द् + म = द्म = छद्म - ____________, ____________

द् + व= द्व = द्वार - ____________, ____________

ह् + म = ह्म = ब्रह्मा - ____________, ____________

5 H6.22 घटना का वर्णन करते हैं।

क्या आपने भी कभी अपने माता-पिता के सामने गलती स्वीकार की है ? उस घटना को अपने शब्दों में लिखिए।

____

____

____

____

____

6 H6.29 संज्ञा और विशेषण को समझकर वाक्य में प्रयोग करते हैं।

उदाहरण के अनुसार 'संज्ञा' शब्दों से 'विशेषण' बनाकर उनका वाक्य में प्रयोग कीजिए।

उदाहरण : सत्य - सत्यवादी

वाक्य :गांधी जी सत्यवादी थे।

(1) धर्म : ____

____

(2) रंग : ____

____

(3) लोभ : ____

____

(4) भारतः ____

____

(5) चमक : ____

____

શિક્ષણ સાગર

३. जरा मुस्कुरइए

7 H6.04 चुटकुले सुनकर एवं पढ़कर समझते हैं।

पसंद आया हुआ एक चुटकुला लिखिए।

8 H6.19 शब्द पर से वाक्य बनाते हैं।

शब्दों का वाक्यों में प्रयोग कीजिए।

(1) जंगल -

(2) डॉक्टर -

(3) पाठशाला -

(4) गाँव -

(5) पुलिस –

shikshansagar.com · The King of Education · शिक्षण સાગર

४. पुस्तक हमारी मित्र

9 H6.04 पत्र सुनकर एवं पढ़कर समझते हैं।

सही विकल्प चुनकर रिक्त स्थान की पूर्ति कीजिए।

(1) सुंदर फूलों और पत्तियों से बने गुच्छ को ____________ कहते हैं।

(A) गमला (B) फूलवारी (C) गुलदस्ता (D) पौधा

(2) मन की सफाई का कार्य __________________ करती हैं।

(A) पुस्तकें (B) साबुन (C) पुष्प (D) पत्र

(3) 'मूल्यहीन' शब्द का विलोम शब्द ____________ हैं।

(A) धनवान (B) सस्ता (C) महँगा (D) मूल्यवान

(4) पत्र ____________ का महत्त्व बताया गया है।

(A) मोबाईल (B) किताबों (C) प्रवास (D) खेल-कूद

(5) 'ज्ञान प्राप्त करने की उत्सुकता के लिए सही शब्द ____________ हैं।

(A) संकल्प (B) अभियान (C) पूर्ति (D) जिज्ञासा

10 H6.14 परिस्थिति अनुसार सरल भाषा में चिट्ठी लिखते हैं।

अपने जन्मदिन पर आमंत्रित करते हुए अपने मित्र को पत्र लिखिए।

____

____

____

____

____

____

____

____

शिक्षण सागर

11 H6.21 चित्र के आधार पर 8 से 10 वाक्य बोलते एवं लिखते हैं।

चित्रों को देखकर निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर लिखिए।

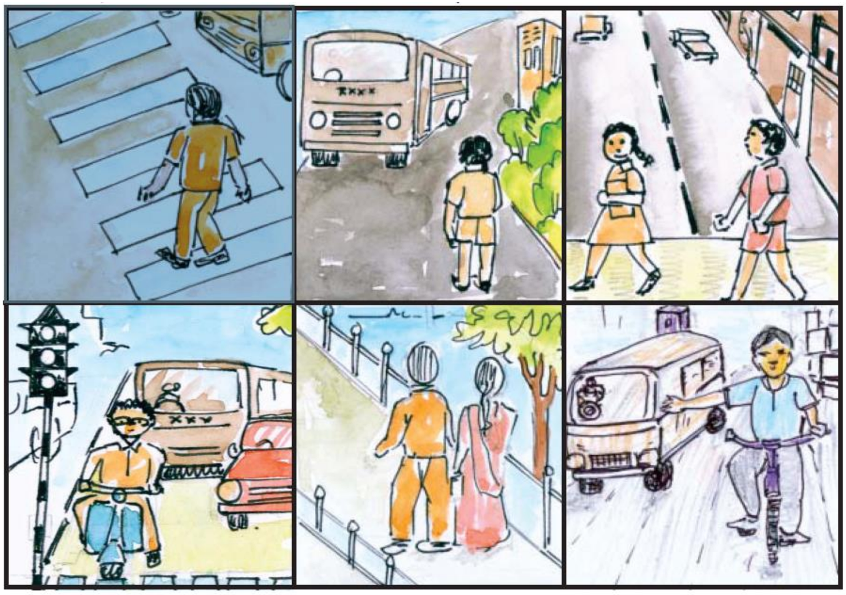

(1) स्कूटरवाला क्यों रुक गया है ?

____

(2) ट्राफिक सिग्नल में कितने रंग की लाइटें होती हैं ?

____

(3) साइकिलवाला हाथ क्यों दिखा रहा है ?

____

(4) दूसरे चित्र में लड़का किस ओर चल रहा है ?

____

(5) पहले चित्र में लड़का क्या कर रहा है ?

____

शिक्षण सागर

५. जय विज्ञान की

12 H6.33 रोजमर्रा के व्यवहार की शब्दावली समझते हैं।

निम्नलिखत शब्दों के लिए हिन्दी शब्द लिखकर उसका वाक्य में प्रयोग कीजिए।

(1) टेलीफोन - दूरभाष

वाक्य : मैं अपने मामाजी से बातचीत करने के लिए दूरभाष का उपयोग करता हूँ।

(2) मोबाइल - ____________________

वाक्य : ____________________

(3) कम्प्यूटर - ____________________

वाक्य : ____________________

(4) रेडियो - ____________________

वाक्य : ____________________

(5) फैक्स - ____________________

वाक्य : ____________________

13 H6.20 समान प्रासवाले शब्द बनाते हैं।

समान प्रासवाले शब्द बनाइए।

(1) धार्मिक : ____________, ____________,

(2) नौकरानी : ____________, ____________,

(3) नायिका : ____________, ____________,

(4) चुनाव : ____________, ____________,

(5) सागर : ____________, ____________,

14 H6.11 परिचित विषय पर अपने विचार मौखिक एवं लिखित रूप से व्यक्त करते हैं।

निम्नलिखित विषय पर अपने विचार लिखिए।

- वैज्ञानिक खोज़ : वरदान या अभिशाप

____

____

____

shikshansagar.com शिक्षण सागर The King of Education

६. न्याय

15 H6.04 कहानी सुनकर एवं पढ़कर समझते हैं।

निम्नलिखित वाक्य कौन किसे कहता है, लिखिए।

(1) 'यह तेल का घड़ा मैं आपके घर रखकर जाना चाहता हूँ।'

____

(2) 'आप तहखाने में रखे तेल के घड़े से थोड़ा तेल निकाल लाइए।'

____

(3) 'मैं कैसे मान लूँ कि उसमें सोने की मोहरें थीं।'

____

(4) 'मैंने तुम्हारा खेल देखा। तुम बहुत समझदार हो।'

____

(5) 'घड़े का तेल दो महीने पुराना लगता है।'

____

16 H6.11 परिचित विषय पर अपने विचार लिखित रूप से व्यक्त करते हैं

क्या आपके साथ भी कभी कोई ऐसी घटना घटी है कि आपको न्याय के लिए किसी के पास जाना पड़ा हो। उस घटना को विस्तार से लिखिए।

____

____

____

____

17 H6.23 वाक्यों को सही क्रम में रखकर कहानी बनाते हैं।

- **अब, कहानी के विकासक्रम अनुसार कोष्ठक में उचित क्रम लिखिए।**

☐ एक दिन जंगल में एक शेर आराम से सो रहा था। शेर जहाँ सो रहा था उसके पास एक बिल था। जिसमें एक चूहा रहता था।

☐ शेर की नींद खुल गयी और उसने गुस्से से चूहे को पंजे में पकड़ लिया। चूहा रोते-रोते बोला, "कृपा करके मुझे छोड़ दो, मैं तुम्हारी मदद करूँगा।"

- [ ] शेर को सोया हुआ देखकर चूहा उसके पास गया। वह शेर के शरीर पर चढ़ा और नाचने लगा।
- [ ] एक दिन एक शिकारी जंगल में शिकार करने आया। उसने सिंह का शिकार करने के लिए जाल बिछाई।
- [ ] शेर को चूहे और उसके साथियों ने जाल से छुड़ाया और शिकारी से बचाया। उस दिन से शेर और चूहा मित्र बन गये। साथ में खेलने लगे।
- [ ] जाल में फँसते ही शेर दहाड़ने लगा। उसकी दहाड़ सुनकर चूहा वहाँ आया। शेर को जाल में फँसा देखकर अपने साथियों को बुलाकर चूहे ने शेर को जाल से छुड़ाया।

shikshansagar.com શિક્ષણ સાગર The King of Education

७. यह भी एक परीक्षा

18 H6.28 वचन परिवर्तन करके उसका वाक्य में प्रयोग करते हैं।

निम्नलिखित वाक्यों का वचन परिवर्तन करके वाक्य फिर से लिखिए।

(1) लड़के मैदान में खेल रहे हैं।

____

(2) आकाश में पक्षी उड़ रहे हैं।

____

(3) मैंने आज एक व्यक्ति की मदद की।

____

(4) उद्यान में हरा-भरा पेड़ है।

____

(5) मेरी किताब वापिस दीजिए।

____

19 H6.27 लिंग भेद को समझकर उसका वाक्य में प्रयोग करते हैं।

लिंग के आधार पर गलत वाक्यों को सुधारकर फिर से लिखिए।

(1) मेरे पास एक बड़ी **संदूक** है।

____

(2) मैंने अहमदाबाद से अंबाजी की **टिकट** ली।

____

(3) रावण के साथ युद्ध में राम का **विजय** हुआ।

____

(4) मैंने **पुस्तक** खरीदी।

____

(5) रमेश की **स्कूल** विशाल है।

____

શિક્ષણ સાગર

20 H6.31 परिच्छेद का मातृभाषा में अनुवाद करते हैं।

निम्नलिखित परिच्छेद का मातृभाषा में अनुवाद कीजिए।

एक बार अवन्ती के देश में तीन व्यापारी आए। राज दरबार में उन्होंने प्रार्थना की, कि उनके प्रश्नों के उत्तर दिए जाएँ। कोई भी दरबारी व्यापारियों के प्रश्नों के उत्तर नहीं दे सका। यहाँ तक कि राजा भी उलझन में पड़ गया। तब किसीने कहा कि अवन्ती को बुलवाया जाए, वही इनके प्रश्नों के उत्तर दे सकता है। राजा ने अवन्ती को बुलाने की आज्ञा दी। हाथ में लाठी लिए हुए अपने गधे पर सवार अवन्ती दरबार में पहुँचा।

शिक्षण सागर

આવું તમામ ધોરણનું વિષય વાઈઝ અધ્યયન નિષ્પત્તિ આધારિત પ્રશ્નો માટે નીચે આપેલ ધોરણ સામે ક્લિક કરો.

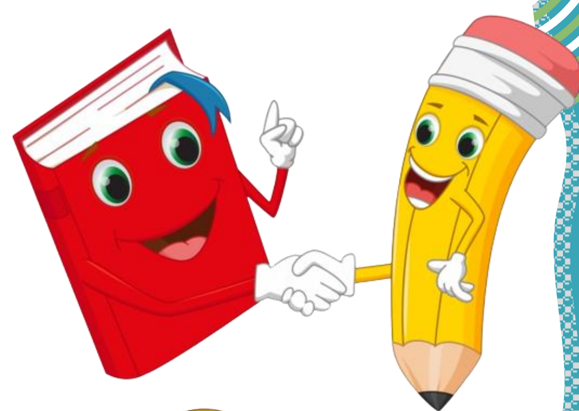

धोरण – ३ CLICK HERE

धोरण – ४ CLICK HERE

धोरण – ५ CLICK HERE

धोरण – ६ CLICK HERE

धोरण – ७ CLICK HERE

धोरण – ८ CLICK HERE

shikshansagar.com · The King of Education · શિક્ષણ સાગર

SHIKSHAN SAGAR

(શિક્ષણ સાગર)

એપ્લીકેશન ની વિશેષતા

shikshansagar.com · The King of Education · શિક્ષણ સાગર

આ એપ્લીકેશન મુખ્ય ત્રણ વિભાગમાં વહેચવામાં આવી છે .

૧. ટીચર ૨. વિદ્યાર્થી
૩. ટીચર હેલ્પ ડેસ્ક

ટીચર – ઓનલાઈન હાજરી , MDM હાજરી , SAS ગુજરાત , ગુણોત્સવ પોર્ટલ , જ્ઞાનકુંજ પ્રોજેક્ટ , GSHALA લોગીન , આધાર ડાયઝ એન્ટ્રી , શિષ્યવૃત્તિ ઓનલાઈન હાજરી , ખેલ મહાકુંભ એન્ટ્રી , ઈન્સ્પાયર એવોર્ડ એન્ટ્રી , CPF ચેક કરો , ઓનલાઈન PLI – LIC ભરો .

અમારા શિક્ષણ સાગર વોટ્સઅપ ગ્રુપમાં જોઈન થાઓ.

શિક્ષણ સાગર
JOIN GROUP

shikshansagar.com · The King of Education · શિક્ષણ સાગર

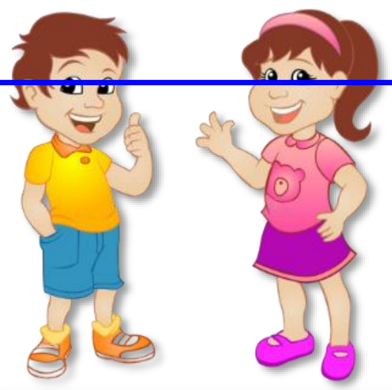

વિદ્યાર્થી – પાઠ્યપુસ્તક , પાઠ આયોજન , શિક્ષક આવૃત્તિ , સ્વ અધ્યયનપોથી , ઓનલાઈન MCQ , યુનિટ ટેસ્ટ , એકમનું સ્વાધ્યાય , MP3 કાવ્ય , અધ્યયન નિષ્પતી , અધ્યયન નિષ્પતી આધારિત પ્રશ્નો , સંદર્ભ સાહિત્ય અને આ બધું પાઠ વાઈઝ

ટીચર હેલ્પ ડેસ્ક – શિક્ષક ઉપયોગી મટેરિયલ્સ , તમારું બનાવેલું મટેરિયલ્સ અમને આપો , તમારે જે મટેરિયલ્સ જોઈએ તે અમને કહો , મૂંઝવણ અને માર્ગદર્શન .

અમારા શિક્ષણ સાગર એપ્લીકેશન પ્લે-સ્ટોર માંથી ડાઉનલોડ કરો.

JOIN
શિક્ષણ સાગર
APPLICATION